

# De IB-stam D1466: actueler dan ooit?

In de loop van de tijd zijn er in Nederland heel wat varianten van infectieuze bronchitis (IB) aangetoond. Sommige staken vaak en gedurende langere perioden de kop op, andere minder vaak en kort. Eén van de meest afwijkende IB-stammen is de D1466. Na een aantal jaren van relatieve rust lijkt deze stam duidelijk weer in belang toe te nemen.



Iedereen die wel eens met IB te maken heeft gehad, zal gemerkt hebben dat er vele codes voor dit virus bestaan, zoals M41, Mass, H120, H52, D274, D207, D1466, D212, D3128, D3896, D8880, B1648, D388, QX, 793B, 4/91, CR88, Ark en PA1220. Alleen maar codes van en voor stammen die in Nederland ooit aangetoond zijn. De bron van deze wirwar is het IB-virus zelf; het muteert gemakkelijk en er bestaan dan ook vele varianten van. Wereldwijd zijn er nog veel meer codes en variaties, een ingewikkelde materie dus.

## D1466: terug van weggeweest

Sinds de introductie eind 2003 is D388 de meest gevonden IB-stam bij luchtwegproblemen, nierproblemen en productiedalin-

gen. Maar er is ook een andere stam die -na een aantal jaren van relatieve rust- weer vaker aangetoond wordt. Dat is de D1466-stam: een variant die al sinds de vroege jaren '80 in Nederland te vinden is en die luchtwegproblemen en productiedalingen kan veroorzaken. D1466 is één van de meest afwijkende IB-stammen ter wereld. De verschillen met de andere IB-stammen zijn zeer groot, waardoor er met gewone vaccins maar matig bescherming tegen op te wekken is. Men zou dus verwachten dat de stam zich snel over Europa zou spreiden maar dat is nauwelijks gebeurd, iets waar we de verklaring niet voor weten. Vroeger waren er zowel levende als geïnactiveerde D1466-vaccins ('de IB3-spuut') op de (Nederlandse) markt verkrijg-

baar, maar helaas is dit niet meer zo. De levende vaccins zijn al een jaar of tien niet meer beschikbaar en enkele jaren geleden is ook het laatste geïnactiveerde vaccin met D1466 van de markt verdwenen omdat de omzet onvoldoende was. De D1466-stam komt immers bijna alleen in een deel van West-Europa voor, wat het moeilijk maakt om de registratiekosten terug te verdienen.

In Nederland werd de D1466-stam in 2010 en in 2011 na de D388- en 4/91-stam het meest aangetoond. In 2012 staat de stam tot nu toe op de tweede plaats (zie de rode lijn in de grafiek). De stam wordt het vaakst aangetroffen bij leghennen en vermeerderingsdieren met productieproblemen. Bij een aantal ernstige productieproblemen werd er een menginfectie met D388 aangetroffen. Bij de vleeskuikens wordt de stam soms gevonden bij luchtwegproblemen. De D1466 is nu ook voor het eerst in Denemarken aangetroffen en in Polen waren er het laatste jaar veel productiedalingen door D1466-infecties.

## Moelijk te voorspellen

Waar het met de D1466-stam naartoe gaat is moeilijk te voorspellen. Deze stam heeft in het verleden vaker pieken gehad die dan ook weer afzakten. De monitoringsgegevens van de komende kwartalen zullen ons duidelijk maken of (schade door) de D1466-stam verder gaat toenemen of hopelijk weer afzakt. Dit is dan ook een signaal of verder onderzoek naar betere vaccinatie-strategieën nodig is.

Overzicht van de in Nederland gevonden IBV stammen (procentueel van 2008 tot half 2012, data GD)

